

HERCZEG ÁGNES LAUDÁCIÓJA

LAUDATION FOR ÁGNES HERCZEG

SZERZŐ / BY:
ÓRFI JÓZSEF

(előbeszéd alapján emlékezetből készített, kiegészített, írásos változat)

„Kicsit úgy érzem magam, mint a vizsgázó, aki kihúzta a legnehezebb tételt. Herczeg Ágnest kell laudálnom, nehéz helyzetben vagyok. Na, nem azért, mert Ágit nem lehet dicsérni, hanem azért, mert nehéz megtalálni a méltó szavakat hozzá.

Mivel az Év Tájépítésze Díj gáláján vagyunk és nem az Év Tájépítészeti Munkájának gáláján, úgy gondoltam, ebben a helyzetben elsősorban magáról a Tájépítésről, Herczeg Ágnesről fogok beszélni. Mivel én magam csak építész vagyok, és nem értek a tájépítészethez, megkerestem Ágit, és megkértem, hogy meséljen magáról, és arról, amit csinál.

Ági több évtizede van a szakmában, először saját maga is fizikai munkát végzett, tevélegesen dolgozott. Később kivitelezéseket vállalt, amiket ő szervezett és irányított, így nyugodtan kijelenthető, hogy ismeri a szakma minden csínját-bínját.

Sajátos felfogása van magáról a tervezésről. Azt vallja, a tervező számára a legfontosabb, hogy élő kapcsolatba kerüljön a hellyel, ahova dolgozik. Hely és alkotó kapcsolata nélkül nem jöhet létre értékes alkotás. Aki érzékeny, tudja és észleli: a hely, ahol éppen vagyunk, karakterében különbözik minden más helytől. Nincsen két egyforma táj, és ez nemcsak a külsőségekre vonatkozik. Nem lehet véletlen, hogy eltérő az adott helyen élő emberek, népek lelkivilága egy-

(based on recollections of a live presentation, with additions in writing)

„I feel like a student taking an exam and facing with the most difficult question. I have to praise Ms. Ágnes Herczegand I have had a hard time finding proper words for her laudation. Not because she wouldn't deserve it, but because I can hardly find worthy expressions for it.

Since we his is presentation of „the Landscape Architect of the Year” award c, and not the award of „The Landscape Work of the Year”, I think I must speak primarily about the landscape architect, Ms. Ágnes Herczeg.

Since I am only an architect, and know little about landscape architecture, I have directly asked Agi to talk about her professional work.

Ági has been in this area for many decades, first as a physical worker, actively working on the land. Later she has become a contractor, organized and managed her work by herself, so we can say that she has learned the odds and ends of this profession quite well.

She has her own interpretation of design. She says thatthe most important for a designer to develop live contact and real perception with the place, where he or she wants to work. Without this direct relationship between place and designer valuable artwork can not be created. Professional designers know that each place where we are at a given moment has a unique character, different from any other places.

mástól: hatással van rájuk a hely, ahol élnek. Ha a tervező szembesül egy feladattal, műveltsége, világnézete, a rendelkezésére álló ismeretek és belső érzékenysége segítségével képessé válik arra, hogy kapcsolatba kerüljön a helylyel. A megértéshez segít az is, amit éppen lát maga előtt. A helyszínen álló építészeti, tájépítészeti alkotások szellemi tartalma, és fizikai állapota is biztos üzenetet tartalmaz a hely karakteréről, pillanatnyi állapotáról. Az ott élőkkel beszélgetve az alkotó megértheti, mi foglalkoztatja őket, éppen milyen lelki és mentális helyzetben vannak. Érdeemes ismerni a hely történelmét is. Tudni róla, volt-e „virágkora”, és ha igen, mikor és miért. Ezeknek a száznak a megértése és megismerése, ha a feladatot igazán komolyan vesszük, egy irányba fognak mutatni, arra, amit csinálnunk kell.

A tájépítész a térrel és az idővel is dolgozik, az elemek elhelyezésénél a kettő kapcsolatára figyel. Ha a térben haladunk, jelenlétünkkel és mozgásunkkal megváltozik a helyszín, rögtön megjelenik az idő.

Ági komolyan veszi a tájépítészeti elméleti részét: itt van a kezemben például az egyik könyve, ami a kora reneszánsz itáliai és magyar kerteket hasonlítja össze, komoly tudományos munka. Ági azt vallja, az igazi alkotás kérdéseket tesz fel, méghozzá olyanokat, amikre a válaszokat nem mindig gondoljuk végig szívesen: miért is jöttünk a világra, vagy éppen, hogy szabadok vagyunk-e? Ezen kérdések mellett esetlegessé válnak az aktuális trendek. Az alkotásnak helyt kell állnia a holnapban is, és kapcsolatban kell legyen a tegnapal. Ezért kell a hely lényegére figyelni, ezért kell élő kapcsolatba kerülni vele.

Ennek a hozzáállásnak a gyümölcse például a balatonfüredi munka, ezért váltalta Ági a saját felelősségére és akaratából, hogy ivókutakba vezessék a helyi savanyúvizet. Balatonfüredről kevesen tudják ma már, hogy a kiegyezést követően európai hírű fürdőváros volt,

és a neve is innen ered. Nemcsak a Balatont használták hideg vizes gyógyvízként, a már említett savanyúvizekre is komoly fürdőkultúra települt. Ide jártak a kor szellemi nagyságai, Balatonfüred volt nyaranta az ország szellemi központja. Ági vallja, hogy Füred akkor lehet sikeres, ha tud méríteni ebből a múltból. A munka befejeződött, Balatonfüred pedig azóta, Áginak is köszönhetően, számos rangos díjat nyert.

A tájnak szerves részét adják az ott élők, akiket be kell vonni az őket is érintő tájépítészeti munkákba. Az említett élő kapcsolat is nagyobb eséllyel jön létre, ha nemcsak egyénként, hanem csapatban keressük. Herczeg Ági vezetésével 10 éve zajlanak Székelyföldön a fürdőépítő kalákák, amiknek történetéről szintén könyvet adtak ki. A könyv belső borítóján ezernél is több név szerepel, azoknak a nevei, akik szervezett formában részt vettek a kalákákban: építészek, tájépítészek, hallgatók, ismerősök, olyanok, akiket bevonzott ez a szemlélet. A helyben élőkkel együtt, akik felajánlásukkal, vagy munkájukkal, fuvarozással segítették a munkákat, közel tízezer főről beszélhetünk.

Ági kicsit maga is olyan, mint a táj, azonosult vele. Titkokat tud, szereti azokat, akikkel élő kapcsolatba kerül, és közösségeket nevel. Zárásképpen szeretnék felolvasni tőle egy idézetet.

„A kert csodálatos, titokzatos. Csak be kell nyitni a kertkapun, belépni és kinyílik az egész világmindenség. Megmutatja magát a természet teremtő ereje, teljes szépsége. Ha leülünk a kerti padra és szemlélődünk, megleshetjük a Teremtő jókedvét a reggeli párában, a virágok, fák ezernyi színében, formájában, az illatokban, a madarak dalos üzenetében. Ha megműveljük, átéljük az örökkévalóságot és az életet adó múlandóságot. Befogadhatjuk azt a mérhetetlen szeretetet, amelyet segítő társaink, a növények, az állatok, a láthatatlan lények felénk árasztanak. Átéldhetjük az

elemek egymásba ható erejét, amelyből az élet fakad. Ha megműveljük a földet, mi magunk művelődünk. Mindehhez alázat, figyelem és feltétel nélküli szeretet kell. Ez az, amit a kertész nap mint nap tesz, le kell hajoljon Földanyánkhoz, hogy felemelkedhessen.

Köszönöm az én jó Istenemnek, hogy elvezetett a kertkapuhoz.”

Szeretettel ajánlom Herczeg Ágnest a zsűri figyelmébe. Ha rajtam múlna, nemcsak az Év Tájépítésze díját adnám neki, hanem az Utóbbi Tíz Év Tájépítésze díját is odaadnám.

Köszönöm szépen.”

There are no two identical landscapes, and this refers to not only their surface. Every place is unique, due the character of people, their soul also differs from people living in other places, as they are affected by the place where they live.

When a designer faces a new task, his experience and education, accumulated knowledge and skills, and his or her inner sensibility will enable him or her to get in touch with the place.

This understanding is formed partially by the visual elements of the place to be transformed by a new design. The spiritual content and physical state of the architectural and landscape objects convey messages from the character of the place and about its current status. By talking to the people living there and observing their lifestyle and attitude, the artist will understand what occupies them, and in what mental and emotional condition they are. It is useful to know the history of the place: whether it has had a period of prosperity before and if it did so when and why it happened. The learning and comprehension of relevant historical events of the place will point us into the same direction, towards the objects which we need to create if we take our landscape designer task seriously.

A landscape architect works with time and space, when placing an object he or she has to consider the relationship between dimensions. When we advance in space, with our presence and movement we alter the scene and suddenly the time appears.

Ágnes Herczog takes landscape art theory very seriously: I am holding a book in my hand for instance, which compares the early renaissance gardens in Italy and Hungary which is a substantial scientific work. Ági believes that a real art work is more about philosophical questions, such as why did we born to this world, or whether we are really free? Besides such questions, current trends become

somewhat accidental. This is why we need to focus on the essence of the place, and to develop a real contact with it.

One example of this philosophical landscape designer approach can be found in Balatonfüred, where Ági has taken the initiative and responsibility to supply the drinking fountains with local sour mineral water. Only a few people remember that Balatonfüred once was a famous spa, well known in Europe after the times of reconciliation with the Habsburgs, and there was a culture based on the above mentioned sour mineral water wells, from which its name has come (=“Balaton spa”). They used not only the cold water directly from the lake, but also built a significant spa culture upon the sour mineral water wells.

Intellectuals of the times have frequently visited the place, and Balatonfüred had become the cultural center of the country during the summer seasons. Ági states, that Füred can become successful again if it can reapply ideas from its own history.

The design work of Agnes Herczog has been accomplished and since then, Balatonfüred has won numerous prestigious awards.

The local people are organic parts of the land, who should be involved in the landscape development of the place. The above described real contact of place and people has a greater chance to succeed if more people take part in the process.

With the leadership of Ms. Ágnes Herczog, there has been a spa building activity in Transsylvania by local villagers for over ten years, its story has been subject of a book published recently. On the cover of the book, one can find more than thousand names who participated in this organized work, called “kaláka” (supporting bee community) of architects, landscape architects, university students, friends, those who were attracted by with this

approach. The total number of participants, volunteer helpers working on the project has reached about ten thousand.

Ági is such a person who can truly relate herself with the land. She knows the secrets of the local people, sympathizes and develops living relationships with them. In closing of this speech I would like quote something from her.

“A garden is beautiful and secretive place. Just open its gate, step into it, and a whole universe will unfold. Creative forces of nature will uppershowing their full beauty. If we rest on a garden beach or observe the garden peacefully, we can perceive the mood of our Creator in the morning mist, the flowers, the milliard colors and shapes of the trees, in the birds melodic twitter. If we cultivate the garden, we will experience eternity and life giving transience. We can accept the endless power of love, which the plants, animals and invisible creatures radiate towards us. We can experience the elements magnetic cohesion, from which all life stems. If we cultivate the earth, we cultivate ourselves. For all of this, we need humility, observance and unconditional love. This is what a gardener does every day, he needs to bow to mother earth, to elevate himself. Thanks to my good Lord, to lead me to that gate.”

I wholeheartedly offer Ms. Ágnes Herczog to the attention of the Jury. If it were up to me, I would award her not only with the “Landscape architect of the Year, but I would give her this award for the last ten years as well.

Thank you very much for your attention.